

תיקון שיטת הבחירות לכנסת

מחזקים את הקשר בין הבוחרים לנבחרים

באמצעות פריימריז ביום הבחירות

- שינוי פתק ההצבעה - פתק ההצבעה החדש יפרט גם את שמות וסדר המועמדים בכל רשימה.
- רשימות המועמדים יבחרו באחת משתי האפשרויות הבאות -
 - א. לאפשר לבחוריהן לסמן מועמדים מתוך הרשימה. במקרה כזה, הבוחרים יוכלו לסמן שמות של מועמדים ספציפיים, או לחלופין לאשר את הרשימה המופיעה על גבי הפתק כפי שהיא מבלי לסמן מועמדים. בכל מקרה, העומד בראש כל רשימת מועמדים יקבע מראש, ואת מקומו לא יוכלו הבוחרים לשנות.
 - ב. לדבוק בשיטה הנוכחית, שבה אין לבחור אפשרות להביע את העדפותיו לגבי הרכבה האישי של הרשימה.
- במקרים שבהן יבחרו הרשימות לאפשר לבחוריהן לסמן מועמדים מתוך הרשימה - ייספרו הקולות שניתנו למועמדים, ומועמדים שקיבלו קולות אישיים רבים יקודמו בתנאים שייקבעו בחוק הבחירות לכנסת.

היתרונות

- הגברת השפעתם של הבוחרים על הנבחרים, כמקובל ברוב הדמוקרטיות המערביות.
- הגברת המחויבות - היענות והאחריותיות - של חברי הכנסת כלפי הבוחרים.
- תמרוץ המפלגות להציב מועמדים איכותיים יותר ברשימותיהן.
- הרחבת השקיפות בבחירות בכל הנוגע להרכב רשימות המועמדים.
- צמצום הבעיות השונות הנובעות מהשיטות הנהוגות כיום לקביעת רשימת המועמדים, כגון ההשפעה שיש כיום ל"מתפקדים לא כנים" שאינם תומכים ברשימה ביום הבחירות, וכן לבחירת המועמדים באופן לא-דמוקרטי.

מדוע יש צורך בתיקון השיטה?

- שיטת ההצבעה הנהוגה בישראל היא לרשימות מועמדים ותו לא - שיטה רשימתית-סגורה. בפתק ההצבעה מופיע שם הרשימה והאות שלה, ולעיתים גם שמו של העומד בראשה. במצב זה, לבוחרים בבואם לקלפי אין אפשרות להשפיע על הרכב הרשימות המתמודדות.
- השיטה הנוהגת כיום מחלישה עד מאוד את הקשר בין האזרח לנבחרי - היא שוללת ממנו את האפשרות לקדם מועמדים ראויים. המועמדים, מצדם, צריכים לשאת חן בעיני הגוף הקובע של המפלגה התומך בהם, אך לא בעיני כלל מצביעי הרשימה.
- הניסיון הבין-לאומי מלמד כי רוב הדמוקרטיות שיש בהן שיטת בחירות דומה לישראל (יחסית רשימתית) מאפשרות לבחור בבואו לקלפי להשפיע על הרכב רשימת המועמדים - כך נוהגות 17 מתוך 24 הדמוקרטיות הנסקרות ב-POLITICAL DATA YEARBOOK-18-1 מתוך 21 הדמוקרטיות החברות ב-OECD.